

Schaaktrainer 1

Overzicht

Kenmerken kwalificatie	
Naam van de kwalificatie	Schaaktrainer 1
Verplichte deelkwalificatie	2.1 Begeleiden bij lessen
Kwalificatiestructuur	KSS 2024
Kwalificatielij	Instructeur
Kwalificatieniveau	KSS 2
Kenmerken sportbond	
Kwalificerende sportbond	Koninklijke Nederlandse Schaakbond
Samenstelling Toetsingscommissie	Nina Oosterloo – onafhankelijk, voorzitter Joop Achterstraat – Koninklijke Nederlandse Dambond Frans Peeters – Koninklijke Nederlandse Schaakbond Gosse Romkes – Koninklijke Nederlandse Schaakbond Ton de Laat - BridgeBond
Contactgegevens Toetsingscommissie	Bonds bureau t.a.v. de Toetsingscommissie – opleidingen@schaakbond.nl
Datum instelling Toetsingscommissie door bestuur bond	1 april 2025
Gegevens Commissie van Beroep voor Toetsing	Centrale Commissie van Beroep voor Toetsing (NOC*NSF) - centralecommissievanberoepvoortoetsing@nocnsf.nl
Kernmerken toetsdocumenten	
Geldend Toetsreglement sport	2024
Vaststelling toetsplan en protocollen door Toetsingscommissie	21 november 2025
Datum laatste positieve audituitslag	N.v.t.
Toetsplan en protocollen conform model KSS 2024	Zie verantwoordingsdocument KSS 2024

Algemene informatie

Om het door de Koninklijke Nederlandse Schaakbond en NOC*NSF erkende diploma Schaaktrainer 1 te kunnen ontvangen, moet de kandidaat de kerntaak beheersen. Deze kerntaak wordt door een proeve van bekwaamheid (PVB) getoetst. In dit toetsplan staat beschreven:

- om welke PVB het gaat;
- wie betrokken zijn bij de afname van de toetsing;
- wat van de betrokkenen wordt verwacht;
- wat de PVB inhoudt;
- welke eisen aan de kandidaat worden gesteld.

In de protocollen staan de werkprocessen en de beoordelingscriteria beschreven. Alle toetsdocumenten zijn beschikbaar via <https://schaakbond.nl/kenniscentrum/opleidingen-workshops/opleidingsdocumenten/>

Diploma en deelkwalificaties

Een kandidaat ontvangt het diploma Schaaktrainer 1 als de onderstaande PVB volgens de richtlijnen en de norm voor slagen zijn afgelegd:

- PVB 2.1: Begeleiden bij lessen

De deelkwalificatie staat vermeld op het diploma.

Kerntaken en werkprocessen

De volgende kerntaken en werkprocessen uit de KSS 2024 worden getoetst.

Kerntaken	Werkprocessen
Kerntaak 2.1 Begeleiden bij lessen	2.1.1 Begeleidt schakers bij lessen
	2.1.2 Voert lessen uit
	2.1.3 Legt oefeningen uit
	2.1.4 Evalueert lessen en reflecteert op eigen handelen

PVB

Overzicht onderdelen PVB

Titel PVB/kerntaken		Portfoliobeoordeling		Praktijkbeoordeling		
		Opdrachten	Portfolio-interview	Startgesprek	Praktijk	Praktijk-interview
2.1	Begeleiden bij lessen	x	x *	x	x	x

*indien van toepassing

Samenhang PVB's

Alle portfoliobeoordelingen worden in combinatie afgenomen. Dit houdt in dat de kandidaat een portfolio aanlevert met daarin de uitgewerkte opdrachten die betrekking hebben op het begeleiden bij lessen. Op basis van de portfoliobeoordelingen bepaalt het bondsbureau namens de Toetsingscommissie of de praktijkbeoordeling kan worden afgenomen.

Portfoliobeoordeling

Voor de portfoliobeoordeling ontvangt de beoordelaar inleveropdrachten behorende bij het portfolio via de online leeromgeving van de kandidaat. De beoordelaar vult het PVB-protocol van de portfoliobeoordeling volledig in gedurende de opleiding en stuurt de complete beoordeling uiterlijk 5 werkdagen na ontvangst van de laatste ingeleverde opdracht(en) naar het bondsbureau.

De beoordelaar heeft de volgende taken bij de portfoliobeoordeling:

- controleert afnamecondities;
- beoordeelt het portfolio;
- houdt een portfolio-interview indien er aanvullende informatie benodigd is;
- bepaalt het voorlopige resultaat en geeft feedback indien benodigd en/of gewenst door de cursist.

Praktijkbeoordeling

Voor de praktijkbeoordeling ontvangt de beoordelaar via het bondsbureau de datum, tijd, plaats en accommodatie van de PVB en de naam en het e-mailadres van de kandidaat. De beoordelaar stelt het voorlopige resultaat vast en stuurt het volledig ingevulde protocol binnen 10 werkdagen na de praktijkbeoordeling op naar het bondsbureau.

De beoordelaar heeft de volgende taken bij de praktijkbeoordeling:

- stelt zichzelf voor, stelt kandidaat op gemak en controleert afnamecondities;
- beslist over doorgang;
- bepaalt wie verwijtbaar is in geval van geen doorgang;
- grijpt in als de veiligheid in het geding is;
- houdt een startgesprek;
- observeert en beoordeelt de praktijk;
- houdt een praktijkinterview;
- bepaalt het voorlopige resultaat en geeft feedback indien benodigd en/of gewenst door de cursist.

Onderdelen PVB's

PVB	Portfoliobeoordeling		Praktijkbeoordeling		
	Portfolio	Portfolio-interview (max. 15 min)*	Startgesprek (10 minuten)	Praktijk (max. 15 min)	Praktijkinterview (max. 10 min)*
Vorbereiding kandidaat	Geen voorbereiding noodzakelijk		Als je op basis van een aangereikte lesvoorbereiding werkt, dan zorg je ervoor dat deze één week voor de PVB bekend is bij de PVB-beoordelaar.		
Afnamecondities PVB kerntaak 2.1	Je geeft een deel van een les op basis van een aangereikte lesvoorbereiding of onder leiding van een Schaaktrainer 2 of hoger gekwalificeerd. Je geeft de les aan schakers waar je de trainingen aan verzorgt. De groep moet bestaan uit ten minste vier schakers.		Je geeft een deel van een les op basis van een aangereikte lesvoorbereiding. Je geeft de les aan je medecursisten of schakers. De groep moet bestaan uit ten minste vier schakers. De PVB wordt afgenomen op de locatie die is aangewezen door het bondsbureau namens de Toetsingscommissie. Het praktijkinterview vindt plaats in een daarvoor geschikte ruimte.		

* Het interview gaat over de beoordelingscriteria die zich in de praktijk niet hebben voorgedaan en/of waarover nog twijfel bestaat wat betreft de beheersing.

Eisen voor toelating PVB

- je bent minstens 14 jaar oud;
- je hebt inschrijfgeld voor de opleiding betaald;
- je bent bij minimaal 80% van de cursus aanwezig geweest of hebt een bevestiging van vrijstelling(en) of verzuim i.v.m. een uitzonderlijke situatie;
- je hebt de schaaktechnische toets van de Schaaktrainer 1 opleiding behaald of bevestiging van vrijstelling(en);

Beoordelaar

Elk PVB-onderdeel wordt afgenomen door één beoordelaar. De beoordelaar wordt aangewezen door het bondsbureau namens de Toetsingscommissie van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond.

Beoordeling

Beoordeling gebeurt aan de hand van de beoordelingscriteria die zijn opgenomen in het protocol. De beoordelingscriteria zijn geclusterd op basis van de werkprocessen.

Normering

Om te slagen moeten de portfoliobeoordeling en de praktijkbeoordeling voldoende zijn. Het portfolio is voldoende als op alle beoordelingscriteria 'voldaan' is gescoord. De praktijk is voldoende als op alle beoordelingscriteria 'voldaan' is gescoord.

Resultaat

Het bondsbureau stelt namens de Toetsingscommissie het definitieve resultaat vast en bericht je uiterlijk 10 werkdagen na de dag van de praktijkbeoordeling.

Herkansing

Voorgaande richtlijnen zijn ook van toepassing op een herkansing. Het aantal herkansingen voor de PVB is maximaal twee. In totaal heb je dus drie kansen om ieder PVB te halen. Hierbij geldt dat er niet langer dan een jaar mag zitten tussen de eerste aanvraag en de laatste herkansing.

Klacht, bezwaar of beroep

Je kunt bij de Toetsingscommissie bezwaar maken tegen de gang van zaken met betrekking tot de PVB-afname en/of de uitslag van de PVB. Tegen een oordeel op bezwaar van de Toetsingscommissie of na een oordeel van de Toetsingscommissie over fraude kun je beroep aantekenen bij de Commissie van Beroep voor Toetsing. Een klacht over de beoordeling, locatie of de beoordelaar kun je indienen bij de Toetsingscommissie. Je ontvangt terugkoppeling over de behandeling van je klacht.

Informatie over klachten, bezwaar en beroep staat in het Toetsreglement sport. Deze kun je vinden op

<https://schaakbond.nl/kenniscentrum/opleidingen-workshops/opleidingsdocumenten/>

Processtappen portfolio- en praktijkbeoordeling

Voor het afnemen van PVB's moeten de volgende stappen worden doorlopen door de Toetsingscommissie, de kandidaat en de beoordelaar.

Ter voorbereiding op de PVB			
Stappen	Wie doet het?	Wanneer?	Benodigheden
De cursus wordt doorlopen en opdrachten worden uitgevoerd voordat de kandidaat kan deelnemen aan de PVB	Kandidaat	Bij de start van de opleiding en voorafgaand aan de PVB	Curriculum van de opleiding Algemene voorwaarden Schema van vrijstellingen
Informereren van kandidaat over inhoud en afname PVB	Bonds bureau namens de Toetsingscommissie	Bij de start van de opleiding en voorafgaand aan de PVB	Toetsplan Toetsreglement sport
Opdrachten uitwerken, opnemen in portfolio en inleveren portfolio	Kandidaat	Op de vooraf bepaalde datum die is gecommuniceerd door de docent	(Online) omgeving om de opdrachten in te leveren
Vaststellen of kandidaat voldoet aan eisen voor toelating PVB	Bonds bureau namens Toetsingscommissie	Voor aanvang van de PVB	Toetsplan
Toelaten kandidaat tot PVB	Bonds bureau namens Toetsingscommissie	Uiterlijk een week voorafgaand aan de PVB	Toetsplan

			Bevestiging PVB-afname
Aanwijzen beoordelaar	Bonds bureau namens Toetsingscommissie	Bij start van de opleiding	Lijst beoordelaars

Portfoliobeoordeling

Stappen	Wie doet het?	Wanneer?	Benodigdheden
Vaststellen of voldaan is aan de afnamecondities	Beoordelaar	Bij aanvang van de PVB	Toetsplan
Beoordeling portfolio	Beoordelaar	Het complete portfolio uiterlijk 5 werkdagen na ontvangst van de laatste opdracht(en)	Toegang tot online leeromgeving
Plannen portfolio- interview (indien nodig)	Kandidaat en beoordelaar	Na portfoliobeoordeling	Agenda
Uitvoeren portfolio- interview (indien nodig)	Kandidaat en beoordelaar	Op geplande datum	(Video)gesprek en aan de hand van beoordelingscriteria
Geven voorlopig resultaat en feedback	Beoordelaar	Tijdens het gesprek en/of in de online leeromgeving na afloop van de laatste inleveropdracht.	(Video)gesprek Toegang online leeromgeving

Praktijkbeoordeling

Stappen	Wie doet het?	Wanneer?	Benodigdheden
Aanwijzen beoordelaar(s)	Bonds bureau namens de Toetsingscommissie	Na toelating kandidaat tot de praktijkbeoordeling	Lijst beoordelaars
Plannen praktijkbeoordeling	Bonds bureau en beoordelaar	Maximaal 4 weken na de laatste fysieke bijeenkomst	Via mail beoordelaar Planningsoverzicht bondsbureau
Aanleveren lesvoorbereiding	Kandidaat	Uiterlijk 1 dag voor de dag van het praktijkexamen.	Vorbereidingsdocument
Voeren startgesprek	Kandidaat en beoordelaar	10 minuten voor aanvang les	Geschikte ruimte
Uitvoeren praktijk	Kandidaat	Tijdens de afgesproken les	Leslocatie
Voeren praktijkinterview	Beoordelaar en kandidaat	15 minuten na de les	Geschikte ruimte
Geven voorlopig resultaat en feedback	Beoordelaar	Na afloop van het praktijkinterview	Geschikte ruimte

Ter afronding van de PVB

Stappen	Wie doet het?	Wanneer?	Benodigd materiaal
Uploaden/aanleveren beoordelingsprotocol	Beoordelaar	Uiterlijk 5 werkdagen na de praktijkbeoordeling	Toegang tot een online omgeving
Vaststellen definitieve resultaat PVB	Bonds bureau namens de Toetsingscommissie	Uiterlijk 10 werkdagen na de praktijkbeoordeling	Toetsplan
Berichten kandidaat over definitief resultaat, bezwaar- en beroepsmogelijkheden en klachtenregeling	Bonds bureau namens de Toetsingscommissie	Na het vaststellen van het resultaat	Diploma Algemene voorwaarden
Archiveren toetsgegevens	Bonds bureau namens de Toetsingscommissie	Bewaartermijn minimaal 12 maanden	Toetsreglement sport, archief
Indienen klacht	Kandidaat	Binnen 10 werkdagen na ontvangst resultaat van de PVB via het Bonds bureau	Toetsreglement sport

		namens de Toetsingscommissie	
Afhandeling klacht	Toetsingscommissie	Binnen 30 werkdagen na ontvangst klacht	Toetsreglement sport
Indienen bezwaar	Kandidaat	Binnen 10 werkdagen na ontvangst resultaat van de PVB door de Toetsingscommissie	Toetsreglement sport
Afhandelen bezwaar	Toetsingscommissie	Binnen 30 werkdagen na ontvangst bezwaar	Toetsreglement sport
Indienen beroep	Kandidaat	Binnen 10 werkdagen na de uitslag op het bezwaar van de Toetsingscommissie	Toetsreglement sport
Afhandelen beroep	Commissie van Beroep voor Toetsing	Binnen 30 werkdagen na ontvangst beroep	Toetsreglement sport

PVB 2.1 Begeleiden bij lessen

Deelkwalificatie van Schaaktrainer 1

Opdracht

De algemene opdracht voor deze PVB is: 'Begeleiden bij lessen'. Met deze PVB toon je aan dat je de werkprocessen beheerst die behoren bij deze kerntaak.

Protocol PVB 2.1: Begeleiden bij lessen - portfoliobeoordeling

Naam kandidaat:		Datum: Beoordelaar:	
Voldaan aan de afnamecondities: ja/nee*			
Het portfolio is compleet: ja/nee*			
* Bij nee gaat de PVB niet door. De beoordelaar motiveert dit bij de toelichting.			
Toelichting			
Beoordelingscriteria - portfoliobeoordeling		Portfolio	Interview
Toelichting			
Werkproces 2.1.1 Begeleidt schakers bij lessen			
De resultaten van dit werkproces zijn: A. De begeleiding sluit aan bij de schakers. B. De begeleiding ondersteunt een positief leerklimaat. C. De sociale en fysieke veiligheid is geborgd.			
2	Motiveert, stimuleert en enthousiasmeert de schakers De trainer weet dat op het gebied van motivatie tegemoet gekomen moet worden aan autonomie, verbondenheid en competentie.		
4	Informeert over sportrelevante zaken als lesmethodes en leerplatforms. De trainer is bekend met diverse (online) lesmethodes en leerplatforms, weet waarvoor deze ingezet kunnen worden en kan hier indien nodig over informeren.		
5	Bewaakt (en ziet toe op) de veiligheid en handelt in geval van een noodsituatie (ongeluk). De trainer is bekend met sociale veiligheid en weet in het geval van een noodsituatie met wie er wanneer contact kan worden opgenomen.		
6	Gaat vertrouwelijk om met persoonlijke informatie conform de richtlijnen De trainer is op de hoogte van de AVG-regels en houdt zich hier aan.		

Werkproces 2.1.2 Voert lessen uit

Het resultaat van dit werkproces is:

D. De les is in samenspraak met de verantwoordelijke trainer afgestemd op de schakers.

7	Zorgt dat de materialen en hulpmiddelen beschikbaar zijn De trainer is bekend met de materialen en hulpmiddelen die nodig zijn om een training te kunnen verzorgen en toont aan het lokaal efficiënt te kunnen inrichten met (een deel van) de materialen die nodig zijn.			
10	Overlegt met de verantwoordelijke trainer. De trainer weet welke trainers binnen de vereniging actief zijn en overlegt, indien mogelijk, over trainingen en persoonlijke ontwikkeling wanneer er vragen of onduidelijkheden zijn.			

Werkproces 2.1.4 Evalueert lessen en reflecteert op eigen handelen

De resultaten van dit werkproces zijn:

G. De evaluatie is gericht op het proces en resultaat van de les.

H. De zelfreflectie leidt tot inzicht in de eigen bekwaamheden en ontwikkelpunten bij het begeleiden van lessen.

16	Participeert in de evaluatie gericht op het doel en het proces De trainer evalueert samen met de schakers de les en controleert of de schakers de les goed begrepen hebben.			
17	Houdt zich aan de beroepscode De trainer is op de hoogte van de beroepscode en toont aan hier naar te handelen.			
18	Vraagt feedback De trainer vraagt aan het eind van de les feedback over zijn handelen en de les.			
19	Raadpleegt kennisbronnen/deskundigen Indien er onduidelijkheden zijn over de training of persoonlijke ontwikkelmogelijkheden vraagt de trainer advies aan een hoger niveau trainer.			
20	Reflecteert op eigen handelen en verwoordt eigen leerbehoeften De trainer kan aan de hand van een voorbeeld reflectieformulier een zelfreflectie uitoefenen en weet deze te koppelen aan eigen ontwikkelpunten en leerbehoeften.			

Resultaat van de portfoliobeoordeling

Handtekening beoordelaar

Akkoord Bonds bureau namens Toetsingscommissie

Toelichting

Protocol PVB 2.1: Begeleiden bij lessen - praktijkbeoordeling

Naam kandidaat:		Datum:	
		Beoordelaar:	
Voldaan aan de afnamecondities: ja/nee*			
Het portfolio is compleet: ja/nee*			
* Bij nee gaat de PVB niet door. De beoordelaar motiveert dit bij de toelichting.			
Toelichting			
Beoordelingscriteria - praktijkbeoordeling	Praktijk	Interview	Toelichting

Werkproces 2.1.1 Begeleidt schakers bij lessen

De resultaten van dit werkproces zijn:

- A. De begeleiding sluit aan bij de schakers.
- B. De begeleiding ondersteunt een positief leerklimaat.
- C. De sociale en fysieke veiligheid is geborgd.

1	Gebruikt heldere en begrijpelijke taal naar schakers en stemt de manier van omgang en uitleg hierop af De trainer is zich bewust van ander taalgebruik en omgangsvormen bij beginnende schakers en stemt zijn handelen hierop af.			
3	Motiveert, stimuleert en enthousiasmeert de schakers De trainer toont aan autonomie, verbondenheid en competentie in te zetten om schakers te motiveren, stimuleren en enthousiasmeren.			

Werkproces 2.1.2 Voert lessen uit

Het resultaat van dit werkproces is:

- D. De les is in samenspraak met de verantwoordelijke trainer afgestemd op de schakers.

8	Voert de lesvoorbereiding uit en/of volgt de aanwijzingen van de verantwoordelijke trainer op De trainer is in staat om de handleiding vanuit de Stappenmethode te volgen en voert de instructie uit zoals omschreven in de handleiding.			
9	Zorgt dat de les is afgestemd op de schakers in overleg met de verantwoordelijke trainer De trainer weet dat er een bepaalde lesvolgorde van belang is en zorgt in overleg met een hoger gekwalificeerde trainer voor afstemming van de lesvolgorde.			
11	Draagt bij aan het bereiken van het doel van de les De trainer weet wat het doel van de les is, legt deze tijdens de lesinstructie uit aan de schakers en zorgt dat de les en het doel aansluit op de voorgaande les.			

Werkproces 2.1.3 Legt oefeningen uit

Het resultaten van dit werkproces zijn:

- E. De oefening wordt begrepen door de schakers.

F. De schakers beleven en leren.				
12	Kiest een positie afgestemd op de oefening en maakt zichzelf verstaanbaar. De trainer kiest bij een klein groepje schakers aan tafel een positie waarbij de trainingsvorm goed kan worden uitgevoerd en schakers de trainer goed kunnen begrijpen. Bij een grotere groep maakt de trainer gebruik van een demobord, zorgt de trainer ervoor dat deze goed zichtbaar is voor de schakers en hij/zij goed verstaanbaar is voor de groep.			
13	Doet oefeningen op correcte wijze voor of gebruikt een goed voorbeeld De trainer volgt de handleiding vanuit de Stappenmethode en doet oefeningen behorende bij de les op een correcte wijze voor. De trainer biedt voldoende denktijd, betreft iedereen en toont aan beurten te geven.			
14	Past indien nodig een oefening aan op de schakers en/of de omstandigheden De trainer bewaakt de orde tijdens de les (het lestempo, de aandacht van de schakers en gemaakte afspraken) en is in staat om de begrippen, schaakoefening of handelingen aan te passen wanneer bijvoorbeeld het aantal schakers of de leeftijd van de schakers hierom vraagt.			
15	Geeft aanwijzingen aan de schakers in relatie tot doel van de oefening en controleert op schakers de opdrachten begrijpen. De trainer geeft tijdens de opdrachten op een positieve en constructieve feedback en aanwijzingen aan spelers in relatie tot het doel van de les en controleert of de opdrachten begrepen worden.			
Resultaat van de praktijkbeoordeling				Toelichting
Handtekening beoordelaar				
Akkoord Bondsbureau namens Toetsingscommissie				